

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kulcsár István pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - dr. alperesi jogtanácsos neve jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyes adat kiadása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. október 10. napján kelt 5.P.22.449/2017/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett és 9. sorszám alatt megindokolt fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül tájékoztassa a felperest, hogy ...nal összefüggésben, a felperes adatkérését megelőzően keletkezett, mely személyes adatait kezeli.

A felperes képviselétével az első- és másodfokú eljárásban felmerült pártfogó ügyvédi munkadíjat teljes egészében a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2015. április 24-én kelt levelében kérte, hogy az alperes tájékoztassa ... átvilágítása érdekében milyen adatokat, információkat közölt róla, miként nevezte meg kapcsolati rendszerében. Az alperes 2014. május 13-án kelt levelében a felperes tájékoztatását a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) 48. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

A felperes 2015. június 18-án kelt levelében az alperestől a korábbi kérelme megtagadásának részletes indokolását kérte. Előadta, hogy ... 2001-től 2014-ig folyamatosan zaklatta annak érdekében, hogy személyes adatait adja át részére. Arra hivatkozott, hogy erre neki a „C” típusú átvilágításához van szüksége. Azt is észlelte, hogy lakásában megfigyelik, onnan személyes adatait tartalmazó dokumentumai tűntek el. Kérte továbbra is az alperesnél nyilvántartott adatairól szóló tájékoztatást, annak igazolását, hogy a lakásában a megfigyelésére használt eszközök engedéllyel kerültek alkalmazásra, ennek indokát is.

Az alperes 2015. július 3-án kelt levelében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 16. § és 19. §, valamint az Nbtv. 48. § alapján a válaszadást ismételten megtagadta. Tájékoztatta a jogorvoslati lehetőségről.

A felperes 2015. augusztus 18-án kelt levelében személyiségi jogai védelme érdekében kérte ... vizsgálatát.

A felperes pontosított keresetében azon személyes adatai kiadására kérte kötelezni az alperest,

amelyek ... átvilágítása során a felperesről az alperes tudomására jutott. Hivatkozott az Info tv. 15. § (1) bekezdésére és az Alkotmánybíróság 2/2014. (I. 24.) AB határozatára. Ennek alapján előadta, hogy a bíróság felülvizsgálhatja a főigazgatónak az adatok megtagadására való hivatkozásának megalapozottságát. Ezzel összefüggésben észrevételezte, hogy kérelmeire az alperesi válaszokat nem a főigazgató írta alá.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes kérelmének megtagadása során a levelekben is feltüntetett jogszabályoknak megfelelően járt el, a kért adatok kiadását jogszerűen tagadta meg. Hivatkozott arra, hogy az Alkotmánybíróság a felperes által hivatkozott határozatában az Nbtv. 48. § (1) bekezdésének alkotmányellenességét nem állapította meg. A „C” típusú nemzetbiztonsági átvilágítás folyamatban léte minősített adat, ezért az nem nyilvános.

Az, hogy valakivel szemben van-e folyamatban „C” típusú átvilágítás az minősített adat.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Elfogadta azt az alperesi előadást, mely szerint minősített adat az, hogy valakivel szemben folyamatban van, vagy volt-e „C” típusú átvilágítás.

Rögzítette, hogy az Info tv. 19. §-a szerint az érintettnek a 14-18. §-ban meghatározott jogait törvény korlátozhatja az állam külső és belső biztonsága, így a honvédelem, a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése vagy üldözése, a büntetés végrehajtás biztonsága érdekében, továbbá állami vagy önkormányzati gazdasági vagy pénzügyi érdekből, az Európai Unió jelentős gazdasági vagy pénzügyi érdekből, valamint a foglalkozások gyakorlásával összefüggő fegyelmi és etikai vétségek, a munkajogi és munkavédelmi kötelezettség szegése megelőzése és feltárása céljából - beleértve minden esetben az ellenőrzést és a felügyeletet is - továbbá az érintett vagy mások jogainak érdeke védelmében.

Az alperes a kért tájékoztatást ennek alapján, jogosan tagadta meg.

Megállapította, hogy a személyes adatok megismeréséhez, mint az információs önrendelkezési jog egyik eleméhez fűződő alapjog - a szükségesség és arányosság szempontjait figyelembe véve - kizárólag abban az esetben korlátozható, ha a korlátozással elérni kívánt cél azzal arányban áll. Az Info tv. idézett rendelkezései alapján megállapítható az a nyilvánvaló jogalkotói szándék, mely szerint a nemzetbiztonsági érdek olyan védendő közérdek, mellyel szemben a személyes adatok megismeréséhez fűződő jog korlátozható. A nemzetbiztonsági szolgálatok tevékenysége döntően nem nyilvános, mert a nyilvánosságra hozatal ellehetetlenítené az eredményes működést.

Az alperes ezért alappal tagadta meg a felperes levelében foglalt tájékoztatást.

A kérelem megtagadásának indoka helytálló, a jogszabályoknak megfelelő, azokkal összhangban van, ezért az elsőfokú bíróság az alperesi ellenkérelmet alaposnak találva, a keresetet elutasította. Megítélése szerint ugyanis bármilyen érdemi válasz - helyt adó vagy nemleges - nemzetbiztonsági sérelemmel járna, mert a válaszból fény derülne az alperes tevékenységére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján és ennek keretében az alperes kötelezését arra, hogy adja ki a felperes részére azon személyes adatait, amelyek ... átvilágítása kapcsán az alperes tudomására jutottak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem megfelelően állapította meg, illetve a megállapított tényállásból nem megfelelő jogi következtetést vont le, ezért a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a meghozott döntése megalapozatlan és törvénysértő. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Nbtv. 48. § (1) bekezdését és az Info tv. 15. § és 19. §-át nem megfelelően értelmezte, illetve nem vette figyelembe az Alkotmánybíróság 2/2014. (I. 21.) AB határozatában

meghatározott azon alkotmányos követelményt, hogy a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója nem szabad belátása alapján, hanem csak akkor tagadhatja meg a tájékoztatást, ha annak teljesítése nemzetbiztonsági érdekeket sértene, vagy mások jogát sértené. A bíróság felülvizsgálja a főigazgató nemzetbiztonsági érdek vagy mások jogainak sérelmére, mint a megtagadási döntés feltételére való hivatkozása megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a felperes azon hivatkozását, hogy az ... adatszolgáltatást megtagadó döntéseit nem a hatáskörrel rendelkező főigazgató, hanem dr. ... főosztályvezető, illetve dr. ... igazgató írta alá, mint az alperes Jogi Főosztályának vezetője, illetve az Adminisztratív Igazgatóság igazgatója. A levelekből az sem állapítható meg, hogy átruházott hatáskörben jártak volna el, bár álláspontja szerint az Nbtv. alapján a hatáskör nem is ruházható át.

Az alperes nem támasztotta alá azon nyilatkozatát, hogy a felperesre vonatkozó adatok, illetve adatok hiánya milyen jogszabályi előírás alapján minősülnek minősített adatnak. Ennek ellenére ezt a nyilatkozatot a bíróság elfogadta érdemi indoklás nélkül.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a kellő mértékben felderítette, a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott. Helyesen állapította meg, hogy az alperes a felperes által hivatkozott 2/2014. (I. 21.) AB határozat 1. pontjában előírt követelményt maradéktalanul betartva járt el döntése során. Kiemelte, hogy az alperes belső ügyviteli, szervezeti kérdése, hogy a főigazgatói döntést melyik szervezeti egysége közvetíti a felperes felé. A „C” típusú átvilágítással összefüggésben fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett azon nyilatkozatát, miszerint minősített adat az, hogy ilyen eljárás valakivel szemben folyamatban van-e vagy sem.

Álláspontja szerint az Nbtv. hivatkozott rendelkezése alapján arról sem nyilatkozhat érdemben, hogy a felperes kérelmével összefüggésben adatkezelőnek minősül-e.

A fellebbezés alapos.

A másodfokú bíróság a tényállást azzal egészíti ki, hogy az alperes álláspontja alátámasztásául az elsőfokú eljárás során ... /79977-13/2017-2. számon, a másodfokú eljárás során ... /13000-5/2018-2. sorszámú, mindkét esetben „Bizalmas” minősítésű előkészítő iratot csatolt. Előbbit védekezése alátámasztására, utóbbit a másodfokú eljárás során a Pp. 3. § (3) bekezdés alapján kapott tájékoztatásra tekintettel bizonyítékkul nyújtotta be. A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mavtv.) 14. § (4) bekezdése alapján a minősítők nem járultak hozzá ahhoz, hogy az ezekben foglaltakat a felperes és jogi képviselője megismerhessék.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével nem értett egyet.

Az Info tv. 14. § alapján az érintett az adatkezelőtől kérheti, hogy adjon tájékoztatást személyes adatai kezeléséről. A 15. § (1) bekezdése szerint, az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, az adatvédelmi incidens körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről, továbbá - az érintett személyes adatainak továbbítása esetén - az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.

Az elsőfokú bíróság döntését arra az alperesi előadás elfogadására alapította, miszerint minősített adat az, hogy valakivel szemben folyamatban volt-e vagy van-e „C” típusú átvilágítás, és az alperes

tevékenysége alapvetően nem nyilvános. Magáévá tette azt az alperesi álláspontot, hogy a felperes kérelmére adott bármilyen válasz nemzetbiztonsági sérelemmel jár, mert a válaszból következtetni lehet a nemzetbiztonsági szolgálat tevékenységére.

Az elsőfokú ítéletből azonban az nem derült ki, hogy az elsőfokú bíróság mire alapította megállapításait.

A másodfokú bíróság ezért a tényállás tisztázása érdekében nyilatkozat tételre hívta fel az alperest, majd a megtett nyilatkozat alapján a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján adott tájékoztatást követően az alperes bizonyítási indítványt tett. Ennek alapján megállapíthatóvá vált, hogy az alperes már az elsőfokú eljárás során 2017. augusztus 14-én „Bizalmas” minősítésű előkészítő iratot terjesztett elő.

Az Nbtv. 48. § (1) bekezdése szerint, a nemzetbiztonsági szolgálatok által kezelt adatokról, és a 46. §-ban meghatározott adattovábbítási nyilvántartásból az érintett kérelmére történő tájékoztatást, a személyes adatainak törlését, valamint a nemzetbiztonsági szolgálat által kezelt közérdekű adat megismerésére irányuló kérelmet a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója - nemzetbiztonsági érdekből vagy mások jogainak védelme érdekében - megtagadhatja.

Az Alkotmánybíróság több esetben is foglalkozott az Nbtv. 48. § (1) bekezdésének alkotmányosságával. A 1117/B/2004. AB határozatban elsősorban a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozása szempontjából vizsgálta azt. Megállapította, hogy az Nbtv. ezen rendelkezése nem korlátozza az érintettnek a bírósághoz fordulás jogát, figyelemmel arra is, hogy a bírósági eljárás során az adatkezelő köteles bizonyítani, hogy az adatkezelés a jogszabályoknak megfelel.

A 2/2014. (I. 21.) AB határozatban azt hangsúlyozta, hogy az Nbtv. 48. § (1) bekezdése alkalmazásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság felülvizsgálhassa a főigazgató ezen jogszabályhely alapján hozott döntésének megalapozottságát. Ebből az következik, hogy az adatkezelőnek a bíróságot olyan helyzetbe kell hoznia, hogy ténylegesen és érdemben meg tudja vizsgálni azokat a körülményeket, amelyekre hivatkozva a főigazgató a döntését meghozta.

Ezen elv mentén született a 4/2015. (II. 13.) AB határozat is, amely mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg amiatt mert a jogalkotó a közérdekű és közérdekből nyilvános adat minősítése esetére nem biztosította, hogy e nyilvánosságkorlátozással szemben a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jogot közvetlenül, az adatminősítés tartalmi felülvizsgálatát jelentő eljárás útján lehessen érvényesíteni.

Hangsúlyozza erre tekintettel a másodfokú bíróság, hogy minden kérelem esetében külön és egyediesítetten kell vizsgálni, hogy a kért információk, adatok megadása (a nemleges válasz is) a Nbtv. 48. § (1) bekezdése alapján minősülnek-e. Általánosságban nem fogalmazható meg az a tézis, hogy az alperes tevékenysége miatt minden adatigény - a nemleges válasz is - elutasítható nemzetbiztonsági érdekre hivatkozással.

A perbeli esetben az alperes a védekezése alapjául szolgáló és a tartalmi vizsgálatot lehetővé tevő iratokat a minősítő engedélyének hiányában a felperes és mások számára nem tette megismerhetővé, a másodfokú bíróság azonban annak tartalmára alapítottan hozhatta meg döntését.

Annak alapján az volt megállapítható, hogy az alperes hivatkozása csak részben volt megalapozott. A felperes által igényelt adatok nemzetbiztonsági érdeksérelem nélkül megadhatók, mert azokból arra vonatkozóan következtetés, hogy valakivel szemben volt-e, vagy van-e folyamatban nemzetbiztonsági (akár „C” típusú, akár bármilyen) eljárás nem vonható le, illetve más olyan

körülményre sem, ami nemzetbiztonsági érdekként lenne azonosítható vagy minősített adatot érintene.

Nem helytálló az az alperesi hivatkozás, hogy jelen esetben az Info tv. 15. § szerinti tájékoztatás csak olyan módon tehető meg, hogy annak ki kell terjednie a kezelt adat forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, adótartamáról, az adatfeldolgozó nevééről, címéről, az adatkezeléssel összefüggő tevékenységről is. A felperes kérelme ugyanis kizárólag a személyes adatai kezelésének tényére - pozitív vagy negatív előjellel - illetve azok felsorolására vonatkozott, egyéb körülményre nem. Ezen információk jelen esetben az alperes által csatolt iratok alapján megadhatók anélkül, hogy egyéb - valóban nemzetbiztonsági érdekként azonosítható - információkra engednének következtetni.

A másodfokú bíróság az alperes kötelezettségének meghatározásakor a felperes kereseti kérelmében foglaltakhoz („...nal összefüggésben”) kötve volt, azonban szükségesnek tartotta az adatigény alapján kiadandó adatok körét a lehető legpontosabban körülírni. Ennek során arra is tekintettel volt, hogy az alperes a felperes kérelme (e per közvetlen előzménye) folytán, szükségszerűen kezel a felperessel összefüggő személyes adatokat. Ezekre a rendelkező részben meghatározott kötelezettség nem terjed ki, azokat nem érinti. Az ítéleti kötelezés szövegében ezért szerepel a „felperes adatkérését megelőzően keletkezett” kitétel.

Mindezek alapján a felperes túlnyomó részben pernyertes lett, azonban az alperes státuszára, a perbeli ügy tárgyára tekintettel, a másodfokú bíróság a Pp. 239. § utaló szabályra figyelemmel a Pp. 78. § (2) bekezdése és a 87. § (2) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a pártfogó ügyvéd díját, mind az első-, mind a másodfokú eljárásban a Magyar Állam viseli.

Az eljárás az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2018. május 9.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró